

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 sierpnia 2022 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, załatwiając wniosek z dnia 28 maja 2022 roku, odmówił T. P. prawa do świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

W ocenie Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, z uwagi na to, iż orzeczeniem Komisji Lekarskiej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 26 lipca 2022 roku nie została stwierdzona w przypadku wnioskodawcy niezdolność do samodzielnej egzystencji, brak było podstaw do przyznania świadczenia uzupełniającego (decyzja k. 400 załączonych akt KRUS).

Decyzją z dnia 3 sierpnia 2022 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, załatwiając wniosek z dnia 28 maja 2022 roku, odmówił T. P. prawa do dodatku pielęgnacyjnego.

W ocenie Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, z uwagi na to, iż orzeczeniem Komisji Lekarskiej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 26 lipca 2022 roku nie została stwierdzona w przypadku wnioskodawcy niezdolność do samodzielnej egzystencji, brak było podstaw do przyznania dodatku pielęgnacyjnego (decyzja k. 400 załączonych akt KRUS).

W dniu 11 sierpnia 2022 roku odwołanie od powyższych decyzji złożył wnioskodawca. W odwołaniu wskazał, iż nie zgadza się z orzeczeniem Komisji Lekarskiej, w którym stwierdzono, że odwołującemu nie przysługuje rehabilitacja lecznicza. Tymczasem jego stan zdrowia stale się pogarsza, ma coraz większe problemy z poruszaniem się. Nadto badający lekarz nie miał specjalności właściwej dla schorzeń ubezpieczonego (odwołanie k. 3 i k.3 akt VIII U 1787/22).

W odpowiedzi na odwołania Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wniósł o ich oddalenie wywodząc, jak w zaskarżonych decyzjach (odpowiedź na odwołania k. 4-5 i k. 4-5 akt VIII U 1787/22).

Na mocy zarządzenia z dnia 21 września 2022 roku, na podstawie art. 219 kpc sprawy zostały połączone do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia (zarządzenie k. 8 akt VIII U 1787/22).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

T. P. urodził się w dniu (...) i jest uprawniony do emerytury rolniczej (okoliczność bezsporna).

W dniu 28 maja 2022 roku złożył wniosek o świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (wniosek k. 383-384 załączonych do sprawy akt organu rentowego).

Wniosek potraktowany został jako wniosek o ustalenie niezdolności do samodzielnej egzystencji i oprawo do świadczenia uzupełniającego (pismo przewodnie k.391 – akt KRUS).

Orzeczeniem Lekarza Rzecznawcy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 14 lipca 2022 roku nie stwierdzono u wnioskodawcy niezdolności do samodzielnej egzystencji (orzeczenie k.393 akt KRUS).

W opinii Lekarza Rzecznawcy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego u wnioskodawcy rozpoznano zmiany zwyrodnieniowe, wielostawowe, stan po obustronnych alloplastykach stawów biodrowych, stan po operacyjnym leczeniu stenozy kanału kręgowego L3-L4 i L4-L5, stan po usunięciu oponiaka siodła tureckiego oraz chorobę współistniejącą w postaci kamicy żółciowej leczonej cholecystektomią i refluks żołądkowo -przełykowy (opinia Lekarza Rzecznawcy II tom akt KRUS).

Wnioskodawca złożył w dniu 22 lipca 2022 roku odwołanie od powyższej decyzji do Komisji Lekarskiej KRUS (odwołanie k.395 akt KRUS).

Orzeczeniem Komisji Lekarskiej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 26 lipca 2022 roku również nie stwierdzono u odwołującego niezdolności do samodzielnej egzystencji (orzeczenie k.397 akt KRUS).

Komisja Lekarska Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego powtórzyła rozpoznanie Lekarza Orzecznika (opinia Komisji Lekarskiej II tom akt KRUS).

Wnioskodawca ma ustalony znaczny stopień niepełnosprawności na stałe od października 2014 roku (orzeczenie MZd/sOoN w W. (orzeczenie k.40).

Odwołujący przeszedł 16 października 2013 roku operację odcinka L/S kręgosłupa oraz w 2009 roku operację oponiaka siodła tureckiego. Cierpi także na zmiany zwyrodnieniowe wielostawowe. Jest zdolny do samodzielnego spożywania posiłków, podczas badania w gabinecie, przemieszcza się samodzielnie z krzesła na leżankę i z powrotem. Jest samodzielny i niezależny przy utrzymaniu higieny osobistej i korzystaniu z toalety. Potrzebuje pomocy przy kąpieli całego ciała. Po powierzchni płaskiej przemieszcza się przy pomocy kuli łokciowej. Jest w stanie wejść i zejść ze schodów. Jest niezależny przy rozbieraniu i ubieraniu się. Kontroluje oddawanie moczu i stolca. Nie wymaga stałej lub długotrwałej opieki i pomocy drugiej osoby przy zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych tj. potrzeb, które warunkują życie w biologicznym znaczeniu tego słowa. Wymaga pomocy okresowej przy kąpieli i robieniu zakupów. Wskazane dolegliwości nie powodują u niego niezdolności do samodzielnej egzystencji chociaż wywołują całkowitą niezdolność do pracy (opinia biegłego z zakresu neurologii J. B. k.52-54 oraz opinia uzupełniająca k.68).

U ubezpieczonego stwierdzono także przewlekłą niewydolność żylną lewej kończyny dolnej, żyłki lewej kończyny dolnej w stopniu zaawansowania C2 w sześciostopniowej skali (...), stan po przebytej dawno appendektomii i cholecystektomii klasycznej oraz podejrzenie miażdżycy zarostowej tętnic domózgowych – do dalszej diagnostyki. Nie powoduje to jednak naruszenia sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych oraz niezdolność do samodzielnej egzystencji (opinia biegłego sądowego z zakresu chirurgii ogólnej, naczyniowej i torakochirurgii em. prof. nadzw. dr. hab. n. med. M. G. k. 73).

Ubezpieczony przeszedł także protezoplastykę całkowitą stawów biodrowych (P 2002 i L 2010) i relloplastykę biodra lewego w 2012 roku. W 2013 roku przebył leczenie operacyjne cieśni kanału kręgowego na poziomie L3-L4-L5. Cierpi również na wielopoziomowe zmiany zwyrodnieniowe – dyskopatyczne kręgosłupa szyjnego i lędźwiowo-krzyżowego a także okresowy zespół bólowy barku prawego z niewielkim ograniczeniem ruchomości oraz podejrzenie zmian zwyrodnieniowych wczesnych stawu kolanowego lewego. Schorzenia te nie powodują niezdolności do samodzielnej egzystencji. Badany w skali B. uzyskał 80 punktów na 100 i wymaga okresowej, doraźnej pomocy. Stopień naruszenia sprawności organizmu nie powoduje konieczności stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji (opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii i rehabilitacji dr. n. med. E. B. k.88-90).

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Na wstępie należy podnieść, że w niniejszym postępowaniu Sąd rozpoznał sprawę na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 148¹ kpc, zgodnie z którym Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, między innymi w sytuacji, gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy.

W rozpoznawanej sprawie strony nie wnosiły o rozpoznanie sprawy na rozprawie, a złożone dotychczas pisma procesowe i brak wniosków dowodowych, po pouczeniu o możliwości ich zgłaszania dawały podstawę do przyjęcia, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W przypadku, gdy głosy stron miałyby się ograniczyć tylko do powtórzenia argumentacji zawartej w pismach procesowych, to wyznaczanie rozprawy tylko w tym celu nie

wydaje się uzasadnione./tak wyrok SA w Gdańsku z dnia 26.06.2018, III AUa 1815/17/. Sprawa nie miała charakteru wielowątkowego, wymagającego wyjaśnienia twierdzeń stron oraz odniesienia się do złożonych wniosków dowodowych. Sprawa w świetle stanowisk stron i zebranych dokumentów nie budziła żadnych wątpliwości./por. wyrok SA w Warszawie z dnia 26.04.2018, VI ACa 1694/17/

Przechodząc do merytorycznej oceny wskazać należy, iż odwołania nie zasługują na uwzględnienie i podlegają oddaleniu.

Zgodnie z art. 1 ust. 3 ustawy o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji z dnia 31 lipca 2019 r. (Dz.U.2020.1936 t.j.) świadczenie uzupełniające przysługuje osobom zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są:

- 1) obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) posiadającymi prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, lub
- 3) cudzoziemcami legalnie przebywającymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W myśl art. 2 ust. 1 i 2 w/w ustawy świadczenie uzupełniające przysługuje osobom, które ukończyły 18 lat i których niezdolność do samodzielnej egzystencji została stwierdzona orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji albo orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym i niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczeniem o całkowitej niezdolności do służby i niezdolności do samodzielnej egzystencji, zwanym dalej „osobami uprawnionymi”.

Świadczenie uzupełniające przysługuje osobom uprawnionym, które nie posiadają prawa do świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych albo suma tych świadczeń o charakterze innym niż jednorazowe, wraz z kwotą wypłacaną przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych, z wyłączeniem renty rodzinnej przyznanej w okolicznościach, o których mowa w art. 68 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz.291), zasiłku pielęgnacyjnego oraz innych dodatków i świadczeń wypłacanych wraz z tymi świadczeniami na podstawie odrębnych przepisów przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń, nie przekracza kwoty 1750 zł miesięcznie (kwota obowiązująca w dacie wydania zaskarżonej decyzji).

W myśl art. 4 ust. 1 -3 w/w ustawy, świadczenie uzupełniające przysługuje osobie uprawnionej w wysokości nie wyższej niż 500 zł miesięcznie, przy czym łączna kwota świadczenia uzupełniającego i świadczeń, o których mowa w art. 2 ust. 2, nie może przekroczyć 1750 zł miesięcznie, z zastrzeżeniem wyłączeń, o których mowa w art. 2 ust. 2. W razie przyznania, ustania lub ponownego obliczenia wysokości świadczeń, o których mowa w art.2 ust.2, świadczenie uzupełniające podlega ponownemu obliczeniu z urzędu, w taki sposób, aby łączna kwota świadczeń, o których mowa w art. 2 ust.2, wraz ze świadczeniem uzupełniającym, nie przekroczyła kwoty 1750 zł miesięcznie, z zastrzeżeniem wyłączeń, o których mowa w art. 2 ust.2. Świadczenie uzupełniające nie przysługuje osobie uprawnionej, która jest tymczasowo aresztowana lub odbywa karę pozbawienia wolności, z wyjątkiem osoby uprawnionej, która odbywa karę pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego.

Natomiast zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 299), do emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia przysługuje dodatek pielęgnacyjny na zasadach i wysokości określonej w przepisach emerytalnych.

Stosownie zaś do treści art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz.1270 z późn. zm.), dodatek pielęgnacyjny przysługuje osobie

uprawnionej do emerytury lub renty, jeżeli osoba ta została uznana za całkowicie niezdolną do pracy oraz do samodzielnej egzystencji albo ukończyła 75 lat życia.

Z analizy przepisu wynika, iż w przypadku osób, które posiadają prawo do emerytury lub renty, a nie ukończyły 75 lat życia przesłanki w postaci całkowitej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji muszą wystąpić łącznie.

Zgodnie z art.12 powyższej ustawy, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy. Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy uwzględnia się, stosownie do art.13 ust.1 ustawy stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Sam termin „niezdolność do samodzielnej egzystencji” zdefiniowany został w art. 13 ust. 5 ww. ustawy, jako spowodowana naruszeniem sprawności organizmu konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy drugiej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych. Pojęcie to ma zatem szeroki zakres przedmiotowy. Obejmuje bowiem opiekę, oznaczającą pielęgnację, czyli zapewnienie ubezpieczonemu możliwości poruszania się, odżywiania, zaspokajania potrzeb fizjologicznych, utrzymywania higieny osobistej itp. oraz pomoc w załatwianiu elementarnych spraw życia codziennego, takich jak robienie zakupów, uiszczanie opłat, składanie wizyt u lekarza. Wszystkie zaś powyższe elementy łącznie wyczerpują treść terminu „niezdolność do samodzielnej egzystencji” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 lutego 2002 r., III AUa 1333/2001, LexPolonica nr 364215).

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe nie pozwoliło na ustalenie, że wnioskodawca jest niezdolny do samodzielnej egzystencji, a od spełnienia tej przesłanki (wobec braku ukończenia przez wnioskodawcę 75 lat życia) było uzależnione przyznanie mu prawa do obu świadczeń.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, Sąd ustalił, że wprawdzie występujące u wnioskodawcy zmiany chorobowe upośledzają jego sprawność w stopniu dającym podstawę do orzeczenia całkowitej, trwałej niezdolności do pracy rolniczej, to jednak stopień naruszenia sprawności organizmu badanego nie powoduje konieczności stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych ani niezdolności do samodzielnej egzystencji. Wnioskodawca jest zdolny do samodzielnego spożywania posiłków, podczas badania w gabinecie, przemieszcza się samodzielnie z krzesła na leżankę i z powrotem. Jest samodzielnym i niezależnym przy utrzymaniu higieny osobistej i korzystaniu z toalety. Potrzebuje pomocy przy kąpieli całego ciała. Po powierzchni płaskiej przemieszcza się przy pomocy kuli łokciowej. Jest w stanie wejść i zejść ze schodów. Jest niezależny przy rozbieraniu i ubieraniu się. Kontroluje oddawanie moczu i stolca. W skali B. uzyskał 80 punktów na 100 co oznacza, iż wymaga jedynie okresowej, doraźnej pomocy.

Powyższe ustalenia poczynionej zostały w oparciu o opinie biegłych sądowych specjalności właściwych z uwagi na schorzenia odwołującego. Reprezentujący go pełnomocnik wniósł uwagi jedynie do opinii biegłej neurolog, które zostały wyjaśnione w opinii uzupełniającej.

Warto zauważyć, iż dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, a mianowicie w myśl art. 278 § 1 k.p.c. korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Takich wiadomości, to jest specjalistycznej wiedzy medycznej wymaga opis rodzaju występujących schorzeń, stopnia ich zaawansowania i nasilenia, związanych z nimi dolegliwości stanowiących łącznie o zdolności do wykonywania zatrudnienia lub jej braku.

Podkreślić należy, że przy ocenie opinii biegłego lekarza Sąd nie może zająć stanowiska odmiennego, niż wyrażone w tej opinii, na podstawie własnej oceny stanu faktycznego. (por wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 października 1987 roku, II URN 228/87, (...) Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 4 lipca 2018 r.III AUa 1328/17 Legalis numer 1824314). Sposób motywowania oraz stopień stanowczości wniosków wyrażonych w opinii biegłego

jest jednym z podstawowych kryteriów oceny dokonywanej przez Sąd, niezależnie od kryteriów zgodności z zasadami wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego oraz podstaw teoretycznych opinii (tak postanowienie SN z 27 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001 nr 4 poz. 84). Tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 2000-06-30 II UKN 617/99 OSNAPiUS 2002/1/26). Sąd nie jest obowiązany dążyć do sytuacji, aby opinia biegłego przekonała strony sporu. Wystarczy, że opinia jest przekonująca dla sądu, który wiążąco ocenia, czy biegły wyjaśnił wątpliwości zgłoszone przez stronę. Granicę obowiązku prowadzenia przez sąd postępowania dowodowego wyznacza podlegająca kontroli instancyjnej ocena, czy dostatecznie wyjaśniono sporne okoliczności sprawy (wyr. SN z 25.9.1997 r., II UKN 271/97, OSNP 1998, Nr 14, poz. 430). Dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych w sprawie nie jest równoznaczne z uzyskaniem dowodu korzystnego dla strony niezadowolonej z faktów wynikających z dowodów dotychczas przeprowadzonych (wyrok SN z 28 lutego 2001 roku, II UKN 233/00 L.).

Zauważyć należy, iż dowód z opinii biegłego jest przeprowadzony prawidłowo, jeżeli sądy uzyskały od biegłego wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, a tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 2000-06-30 II UKN 617/99 OSNAPiUS 2002/1/26). Niemniej jednak polemika z opinią biegłego nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.. Dla obalenia twierdzeń biegłego specjalisty nie wystarcza przeświadczenie strony, iż fakty wyglądają inaczej, lecz koniecznym jest również rzeczowe wykazanie, iż wystawiona przez biegłego opinia jest niespójna bądź merytorycznie błędna (wyrok SN z 2002-01-09 II UKN 708/00 L.). Podkreślić należy również, iż dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych w sprawie nie jest równoznaczne z uzyskaniem dowodu korzystnego dla strony niezadowolonej z faktów wynikających z dowodów dotychczas przeprowadzonych (wyrok SN z 28 lutego 2001 roku, II UKN 233/00 L.). Sąd nie jest obowiązany dążyć do sytuacji, aby opinia biegłego przekonała strony sporu. Wystarczy, że opinia jest przekonująca dla sądu, który wiążąco ocenia, czy biegły wyjaśnił wątpliwości zgłoszone przez stronę. Granicę obowiązku prowadzenia przez sąd postępowania dowodowego wyznacza podlegająca kontroli instancyjnej ocena, czy dostatecznie wyjaśniono sporne okoliczności sprawy (wyr. SN z 25.9.1997 r., II UKN 271/97, OSNP 1998, Nr 14, poz. 430).

Sąd, oceniając zgromadzony materiał dowodowy, w pełni uznał wartość dowodową opinii powołanych biegłych. Zdaniem Sądu, opinie są rzetelne, sporządzone zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą w zakresie stanowiącym jej przedmiot, a wynikające z nich wnioski są logiczne i prawidłowo uzasadnione.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była okoliczność, czy istniejące u wnioskodawcy naruszenie sprawności organizmu powoduje konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych.

W przypadku stwierdzenia naruszenia sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych orzeka się niezdolność do samodzielnej egzystencji - art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 291 t.j.) stosowany na podstawie art. 7 ustawy o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

Pojęcie niezdolności do samodzielnej egzystencji ma przy tym szeroki zakres i obejmuje opiekę i pomoc w załatwieniu elementarnych spraw życia codziennego. Jednak sam fakt, że osoba doznaje pewnych utrudnień w realizacji potrzeb życia codziennego czy też, że potrzebuje pomocy innych osób nie może przesądzać o uznaniu jej za niezdolną do samodzielnej egzystencji (III AUa 62/17 - wyrok SA Lublin z dnia 30-08-2017). Do czynności zabezpieczających samodzielną egzystencję nie należą wyłącznie czynności tzw. samoobsługi jak mycie się, ubieranie, samodzielne jedzenie. Niezdolna do samodzielnej egzystencji jest zarówno osoba, która ze względu na naruszenie sprawności organizmu wymaga stałej lub długotrwałej opieki innej osoby, jak i osoba, która ze względu na naruszenie sprawności organizmu wymaga stałej lub długotrwałej pomocy innej osoby. W ramach zakresu pojęcia "niezdolności do samodzielnej egzystencji" należy odróżnić opiekę, oznaczającą pielęgnację (czyli zapewnienie ubezpieczonemu możliwości poruszania się, odżywiania, zaspokajania potrzeb fizjologicznych, utrzymywania higieny osobistej itp.)

od pomocy w załatwianiu elementarnych spraw życia codziennego, takich jak robienie zakupów, uiszczanie opłat, składanie wizyt u lekarza; wszystkie powyższe czynniki łącznie wyczerpują treść terminu "niezdolność do samodzielnej egzystencji". (III AUa 322/12 - wyrok SA Katowice z dnia 07-11-2012 III AUa 269/17 - wyrok SA Szczecin z dnia 31-01-2019, III AUa 872/16 - wyrok SA Szczecin z dnia 19-10-2017). Jeżeli stan zdrowia ubezpieczonego nie powoduje konieczności zapewnienia mu stałej ani długotrwałej opieki i pomocy innej osoby, by mogły zostać zaspokojone jego elementarne potrzeby życia codziennego i nie zostało wykazane, aby nie radził sobie z obowiązkami domowymi, sama okoliczność, że w związku z występującymi u ubezpieczonego schorzeniami doznaje on pewnych utrudnień w realizacji potrzeb życia codziennego, a czasem też potrzebuje pomocy innych osób, nie może uzasadniać uznania go za osobę niezdolną do samodzielnej egzystencji (por. odpowiednio III AUa 615/12 - wyrok SA Szczecin z dnia 19-12-2012).

W myśl ogólnych zasad postępowania cywilnego na wnioskodawcy spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wnioski o oddalenie odwołania. Pewne odstępstwa od wskazanych reguł ciężaru dowodu zawierają przepisy kodeksu postępowania cywilnego, które określają fakty (okoliczności faktyczne) nie wymagające udowodnienia w przepisach art. 227 k.p.c., 228 k.p.c., 229 k.p.c., 230 k.p.c., 231 k.p.c., 234 k.p.c.

Także z treści art. 232 k.p.c. wynika, że strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Powyższego nie zmienia możliwość prowadzenia przez Sąd postępowania dowodowego z urzędu.

Przekładając powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy Sąd uznał, iż ustalenia dokonane w toku postępowania sądowego nie uzasadniają zmiany zaskarżonych decyzji. Przeprowadzone postępowanie wykazało bowiem, że wnioskodawca nie jest osobą niezdolną do samodzielnej egzystencji.

Wnioskodawca stosownie do przywołanych opinii biegłych sądowych nie wymaga stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, w związku z powyższym nie jest niezdolny do samodzielnej egzystencji.

W tym miejscu wskazać należy, że na stanowisko Sądu co do poprawności i wiarygodności opinii biegłych nie ma wpływu treść orzeczenia o niepełnosprawności Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Orzeczenie powyższe wskazuje jedynie na określony stan zdrowia wnioskodawcy, nie zaś na jego wpływ na zdolność do samodzielnej egzystencji.

Pojęcie niepełnosprawności na gruncie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie pokrywa się z pojęciem niezdolności do pracy w rozumieniu ustawy emerytalnej jak również z pojęciem niezdolności do samodzielnej egzystencji.

Gdyby ustawodawca chciał utożsamiać niezdolność do samodzielnej egzystencji i niepełnosprawność to, po pierwsze, nie ustanowiłby dwóch odrębnych trybów ustalania tych kwestii, a w sytuacji istnienia dwóch trybów, wprowadziłby ewentualną zależność obu ustaleń. Tymczasem zależność taka nie wynika ani z cytowanych przepisów, ani z przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.). Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 sierpnia 2003 r. (II UK 386/02 OSNP 2004/12/213), który co prawda dotyczy zależności a ściślej braku tejże, między niezdolnością do pracy a niepełnosprawnością jednak sposób interpretacji tych przepisów odnosi się także do przepisów analizowanych w niniejszym postępowaniu.

W tym stanie rzeczy odwołania wnioskodawcy jako niezasadne podlegały oddaleniu, o czym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.